

מעודכן ליום: 19 ינואר 2025

י"ט טבת תשפ"ה

סימוכין: 24-314

נוהל בחינות רישוי בחשמל

לקבלת רישיון חשמל מסוג חשמלאי-טכנאי, חשמלאי-הנדסאי וחשמלאי-מהנדס

1. רקע משפטי:

1.1. התנאים למתן רישיון חשמל לפי החוק ותקנות החשמל

1.1.1. בהתאם לסעיף 6 לחוק החשמל תשי"ד-1954 (להלן: "חוק החשמל") על המנהל למתן רישיונות חשמל לתת רישיון חשמל רק אם נוכח שיש למבקש הרישיון הכשרה מקצועית ראויה וניסיון מעשי מניח את הדעת בכל הנוגע לדרכי השימוש ברישיון.

1.1.2. תקנות החשמל (רישיונות) התשמ"ה-1985 (להלן: "תקנות החשמל") קובעות כי:

16. המנהל רשאי לתת רישיון חשמלאי-טכנאי אם נתקיימו במבקש שני אלה:

(1) הוא טכנאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים;

(2) הוא עבד במשך שנתיים כחשמלאי-ראשי.

18. המנהל רשאי לתת רישיון חשמלאי-הנדסאי אם נתקיימו במבקש כל אלה:

(1) הוא הנדסאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים;

(2) הוא עבד במשך שנתיים לפחות כחשמלאי-ראשי.

20. המנהל רשאי לתת רישיון חשמלאי-מהנדס אם נתקיימו במבקש שני אלה:

(1) הוא מהנדס חשמל בזרם חזק הרשום במדור חשמל, בפנקס המהנדסים;

(2) הוא עבד במשך שנתיים בהנדסת חשמל זרם חזק.

1.2. מטרת בחינת הרישוי

1.2.1. לשם הוכחת הניסיון כאמור, עומדות בפני מבקשי רישיונות מהסוגים הנ"ל שתי אפשרויות לבחירה: ראיון מקצועי בפני ועדה מקצועית מייעצת למנהל (בחינה בעל פה), או בחינת רישוי ממוחשבת.

1.2.2. נוהל זה עוסק בבחינה רישוי ממוחשבת בלבד.

1.2.3. מטרת הבחינה היא להעריך את יכולותיו של הנבחן לעמוד בדרישות המקצועיות הנובעות מזכות הפעולה הניתנת לו כחשמלאי בעל רישיון חשמלאי טכנאי, הנדסאי או מהנדס בהתאם לתקנות החשמל, ואת מידת יכולתו לפעול באופן מקצועי מבלי לסכן את בטיחות הציבור מתוך מחויבות לשולחיו ולציבור כולו.

2. מועד קיום הבחינה ופרסומו

2.1. מועדי הבחינות יפורסמו [באתר האינטרנט](#) של מחלקת בחינות רישוי ממשלתיות באגף בכיר אסדרת עיסוקים, עד 30 ימים לפני מועד הבחינה.

3. הזכאות להיבחן

מי שמתקיימים לגביו כל התנאים שלהלן, יהיה זכאי להיבחן:

- 3.1. חשמלאי-טכנאי: מבקש הרישיון רשום בפנקס הטכנאים בענף ומדור חשמל (מערכות הספק), וצבר ניסיון של שנתיים בעבודות חשמל כבעל רישיון חשמלאי-ראשי, לא יאוחר מ-14 יום לאחר מועד הבחינה.
- 3.2. חשמלאי-הנדסאי: מבקש הרישיון רשום בפנקס ההנדסאים בענף ומדור חשמל (מערכות הספק), וצבר ניסיון של שנתיים בעבודות חשמל כבעל רישיון חשמלאי-ראשי, לא יאוחר מ-14 יום לאחר מועד הבחינה.
- 3.3. חשמלאי-מהנדס: מבקש הרישיון רשום בפנקס המהנדסים בענף ומדור חשמל (זרם חזק) במשך שנתיים, וצבר ניסיון של שנתיים בהנדסת חשמל זרם חזק כבעל רישיון חשמלאי-ראשי, לא יאוחר מ-14 יום לאחר מועד הבחינה.
- 3.4. מבקש הרישיון הגיש בקשה לרישיון דרך אתר האגף, לא יאוחר מ-30 יום טרם מועד הבחינה.
- 3.5. מבקש הרישיון נרשם לבחינה באמצעות הקישור הייעודי לרישום, עד 21 יום לפני הבחינה.

4. השלבים לקבלת רישיון באמצעות בחינת רישוי ממוחשבת

4.1. הגשת בקשה לקבלת רישיון חשמל

- 4.1.1. מבקש רישיון מהסוג המצוין לעיל, העומד בתנאי הסף הקבועים בתקנות החשמל, והמעוניין בהשתתפות בבחינת רישוי ממוחשבת, יגיש בקשה מקוונת לקבלת רישיון חשמל עד 30 יום לפני מועד הבחינה, ובהתאם למועדים המפורסמים באתר המחלקה, יצרף לה את המסמכים הדרושים יחד עם אישור ותק חתום על ידי בעל רישיון חשמלאי ברמת הרישיון המבוקש לפחות, ויבחר באפשרות להיבחן בכתב. לאחר בדיקת הבקשה, יישלח למבקש מכתב זכאות לרישום לבחינה. **מכתב זה אינו מכתב אישור רישום.**
- 4.1.2. מבקש רישיון אשר בחר בטופס הבקשה באפשרות של בחינת רישוי ממוחשבת או ראיון בפני ועדה, ושינה את דעתו לפני שניגש לבחינה או לראיון, יוכל לבקש **בכתב** את שינוי מתכונת הבחינה, ויישלח לו זימון בהתאם לזמינות מועדי הבחינות והוועדות.
- 4.1.3. מבקש רישיון אשר ניגש לבחינת רישוי ממוחשבת ונכשל בה, ולאחריה יהיה מעוניין לשנות את בחירתו ולהיבחן באמצעות ראיון בפני ועדה מקצועית מייעצת - בקשתו לקבלת רישיון תיסגר, ויהיה עליו להגיש בקשה חדשה עם כל המסמכים הנדרשים.

4.2. רישום לבחינה

- 4.2.1. הרישום לבחינה ייפתח כ-30 ימים לפני מועדה. מבקש הרישיון שקיבל מכתב "אישור זכאות לבחינה" יקבל זימון לכתובת הדוא"ל ולמספר טלפון הנייד (שצוין בטופס הבקשה לקבלת הרישיון), עם קישור לטופס הרישום.
- 4.2.2. הרישום לבחינה ייסגר אחרי שבוע (שהם כ-3 שבועות לפני הבחינה). המועד האחרון לרישום יופיע במכתב הזימון ובאתר המחלקה. **מבקש רישיון אשר לא יירשם עד למועד זה, לא יוכל להיבחן בבחינת הרישוי.**
- 4.2.3. לאחר הרישום, יישלח למבקש הרישיון מכתב "אישור רישום". **יודגש, רק מי שנרשם באמצעות הקישור לטופס הרישום, וקיבל מכתב "אישור רישום", יוכל להיבחן בבחינת הרישוי במועד זה.**
- 4.2.4. אין חובה להירשם לבחינת הרישוי אחרי קבלת זימון כאמור, ואם אין אפשרות להיבחן במועד הנקוב, אין להירשם לבחינה.
- 4.2.5. למרות האמור בסעיף הקודם, מבקש רישיון שנרשם למועד בחינה ולא הגיע לבחינה, יהיה עליו לשלוח אישור המעיד על סיבה מוצדקת לאי-ההגעה (כגון: סיבה רפואית, משפטית או צבאית), וזאת **עד 7 ימים מיום הבחינה**. אם אישור כזה לא יתקבל במשרדנו, בקשתו לקבלת רישיון תיסגר לאלתר ויהיה עליו

להגיש בקשה חדשה.

- 4.2.6. כמו כן, מבקש רישיון שלא יירשם או שיירשם אך לא הופיע במשך 4 בחינות רישוי **ברציפות**, בקשתו עלולה להיסגר, וכשירצה להיבחן, יהיה עליו להגיש בקשה חדשה.
- 4.2.7. נבחן אשר נכשל בבחינה, יוזמן באופן אוטומטי לבחינה שבמועד הבא, ללא צורך בהגשת בקשה חדשה. אך, חובה עליו להירשם לבחינה הבאה, באמצעות קישור שיישלח אליו כ- 30 יום לפני מועדה.

4.3. התאמות בבחינה

- 4.3.1. המבקש התאמות בבחינה, ישלח בקשה בצירוף מסמכים התומכים בה לדוא"ל שכתובתו: licensing.exams@labor.gov.il.
- 4.3.2. יש להגיש את הבקשה אחרי קבלת מכתב "אישור רישום", ועד לתאריך האחרון לרישום, כמופיע באתר המחלקה ובמכתב הזימון. בקשות שיתקבלו לפני או אחרי מועדים אלו, לא יטופלו.
- 4.3.3. הבקשות ייבדקו בהתאם לנוהל המפורסם באתר המחלקה.
- 4.3.4. לפני הבחינה יישלח למבקש מכתב בדוא"ל בו פירוט ההתאמות שאושרו או נדחו.

5. מתכונת הבחינה

5.1. נושאי הבחינה

- 5.1.1. הבחינה מורכבת משאלות רב ברירה (אמריקאיות) שלקוחות ממאגר שאלות רחב המפורסם באתר האינטרנט של המחלקה. החומר לקוח מחוק ותקנות החשמל, תקנים, ספרות טכנית, וידע מקצועי נדרש לקבלת הרישיון.
- 5.1.2. **יודגש כי מאגר השאלות המפורסם באתר עשוי להתעדכן עד 30 יום לפני הבחינה ומומלץ להתעדכן בהתאם.**
- 5.1.3. ייתכן כי בשאלות חישוביות, המספרים והנתונים ישונו מאלה המפורסמים במאגר.
- 5.1.4. ייתכן שבבחינה יופיעו שאלות עם ניסוח שונה מהשאלות המפורסמות במאגר.

5.2. מתכונת הבחינה

- 5.2.1. הבחינה כוללת 50 שאלות. ערך כל שאלה 2 נקודות.
- 5.2.2. הזמן המוקצה לבחינה - 3 שעות.
- 5.2.3. ציון "עובר" בבחינה הוא 80 נקודות ומעלה.

6. הנחיות ליום הבחינה

6.1. הנחיות כלליות

- 6.1.1. ביום הבחינה על הנבחן להביא עמו תעודה מזהה (תעודת זהות/דרכון/רישיון נהיגה בתוקף). לא ניתן יהיה להיכנס לבחינה עם תעודה אחרת.
- 6.1.2. ייתכן שהבחינות המיועדות לסוגי רישיון שונים תתקיימנה באותו היום. על כן, על הנבחן לוודא שהוא מגיע בשעה שצויינה בטופס הרישום.
- 6.1.3. על הנבחן לוודא בתחילת המבחן, שבפניו הבחינה לסוג הרישיון המבוקש.
- 6.1.4. על הנבחן להביא עמו כלי כתיבה.
- 6.1.5. בזמן הבחינה, יסופקו לנבחן מחשבון, וספר חוק ותקנות בנושא חשמל (בהוצאת המוסד לבטיחות ולגיהות), ורק בהם יורשה להשתמש.

- 6.1.6 לא יורשה שימוש באמצעים אלקטרוניים כגון מחשבים, טלפונים, שעונים חכמים לסוגיהם.
- 6.1.7 במהלך הבחינה לא יחולקו אוכל ו/או שתייה. על הנבחן להיערך לכך בהתאם.
- 6.1.8 ייתכן שחדרי הבחינה יהיו ממוזגים בטמפרטורה נמוכה. מומלץ להצטייד בלבוש חם ונוח כגון סוודר או עליונית.
- 6.1.9 למאחרים עד 30 דקות תאושר הכניסה לחדר הבחינות, זמן האיחור יהיה על חשבון זמן הבחינה.

6.2 משמעת בבחינה

- 6.2.2 נבחן ימלא אחר כל נוהלי הבחינה שצוינו ואחר הוראות משגיחי הבחינה.
- 6.2.3 תיקים אישיים, טלפונים ניידים וכול אמצעי אלקטרוני אחר, יונחו ליד המשגיחים בקדמת חדר הבחינה.
- 6.2.4 לא תותר יציאה מחדר הבחינה במהלך כל זמן הבחינה לצורך הפסקות עישון, אכילה, שתיה או כל סיבה אחרת, למעט יציאה לנוחיות בליווי משגיח.
- 6.2.5 היציאה כאמור תתאפשר החל מהשעה השנייה לבחינה.
- 6.2.6 נבחן המבקש לשאול שאלה הנוגעת לאחת משאלות הבחינה, ימלא את הטופס הייעודי לכך, אשר יועבר על ידי המשגיח לצוות הבוחנים. הבוחנים ישיבו לשאלה בכתב ויעבירו את התשובה לנבחן באמצעות המשגיח.
- 6.2.7 לא ניתן להגיש שאלות במהלך השעה הראשונה של הבחינה ובחצי השעה האחרונה.

6.3 טוהר הבחינה

- 6.3.1 הבחינה הינה בחינה אישית ועל הנבחנים חלים כללי האתיקה הנהוגים במוסדות האקדמיים לעניין זה.
- 6.3.2 יש לקרוא בעיון את ההוראות לנבחן ולפעול על פיהן בקפידה.
- 6.3.3 פתרון הבחינה ייעשה באופן עצמאי בלבד.
- 6.3.4 אין לדבר עם נבחנים אחרים ואין לעזור לאחרים בפתרון הבחינה.
- 6.3.5 חומרי העזר היחידים המותרים לשימוש הם אלה שפורטו בסעיף הנחיות כלליות לעיל.
- 6.3.6 חל איסור מוחלט להשתמש בטלפון סלולרי ו/או בכל אמצעי אלקטרוני אחר.
- 6.3.7 חל איסור להעביר בין הנבחנים כל דבר, לרבות ניירת, חוק החשמל, מחשבון, כלי כתיבה או כל אמצעי דיגיטלי אחר.
- 6.3.8 נבחן אשר יהיה קיים לגביו חשד לטוהר הבחינה או משמעת, יועמד בפני ועדת משמעת.
- 6.3.9 נוהל ועדת המשמעת לטוהר הבחינות, מפורסם במלואו בלשונית "מדיניות ונהלים" [באתר המחלקה](#).

7. פרסום תוצאות הבחינה

- 7.1 ציון הבחינה יישלח בהודעה למספר הטלפון שצוין בטופס הבקשה לקבלת רישיון.
- 7.2 תוצאות הבחינה תפורסמנה בלשונית "תעסוקה והשכלה" [באזור האישי הממשלתי](#), עד 45 ימים מיום הבחינה.
- 7.3 מי שעבר את בחינת הרישוי בהצלחה יקבל את הרישיון בתוך 30 ימים מיום פרסום תוצאות הבחינה.

8. בקשה לצפייה בבחינה

- 8.1 המבקש לצפות בבחינה, יגיש בקשה לכך באמצעות המייל בכתובת: licensing.exams@labor.gov.il וזאת עד 30 יום מיום קבלת הציון. לא יתקבלו בקשות לאחר מועד זה.
- 8.2 מבקש אשר עבר את הבחינה, יורשה לצפות בבחינה במשרדי האגף בלבד.

9. ערעור על תוצאות הבחינה

9.1. במידה שהנבחן מגלה טעות מהותית בשאלה מסוימת, ניתן לפנות למחלקה לרישוי חשמלאים עד 30 יום מיום קבלת הציון, במייל בכתובת licensing.exams@labor.gov.il. יש לצרף לפנייה את השאלה הספציפית ואת הסימוכין לטעות לכאורה.

9.2. יודגש שבהתאם לסעיף 8 לחוק החשמל, הרואה עצמו נפגע על-ידי החלטת המנהל למתן רישיונות לעבודות חשמל לפי סעיף 6, רשאי לערור על כך לפני הועדה שמונתה לפי סעיף 7, וזאת תוך 30 יום מיום מתן ההחלטה. ועדת עררים זו יושבת בבית המשפט המחוזי בירושלים.

*הנוהל מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד אך פונה לשני המינים.

בהצלחה!

מחלקת בחינות רישוי ממשלתיות

אגף בכיר לאסדרת עיסוקים - משרד העבודה